

ĎÁBLÍK

Elektronický zpravodaj pro členy a přátele Cally • Číslo 178 • Vychází 3. října 2018

Milí čtenáři,

tušíte, jak vypadá bilion korun? Velká, opravdu hodně velká hromada. Skoro celý český státní rozpočet. Na mnohem víc jak bilion korun by podle několika analýz mohly přijít nové jaderné reaktory v Dukovanech. Nejde samozřejmě jen o samotnou cenu, která dnes vyjde zcela běžně na 200 miliard korun na jeden blok, bez započítání nákladů na úvěry, která také nebude malá.

Ale drahé reaktory produkují elektřinu dražší, než jaká se dá koupit na trhu a proto se ČEZ snaží získat od vlády garantovanou cenu na desítky let budoucího provozu. Spotřebitel elektřiny nebo daňový poplatník (podle použitého modelu), pak rozdíl mezi tržní a výrobní cenou ČEZu má doplácet. A to by mohlo vyjít na zmíněný bilion a více.

Teď si představte, po těch letech co slýcháte, jak je rozhodování o nových reaktorech zpožděné a zítra již bude pozdě, že, jak zjistil bývalý ministr průmyslu Hüner, nikdo zatím nepřipravil potřebné ekonomické analýzy. Proč asi? Podle červnového rozhodnutí vlády měly být hotovy do konce září, ale nejsou a budeme prý rádi, když se na stůl dostanou v listopadu.

A podle jejich výsledků mají ještě do konce roku udělat jedno ze zásadních rozhodnutí naši ministři. Totiž říci, jaký obchodním modelem se mají nové reaktory stavět. Přitom existuje vážné riziko podpisu přímé rusko-české mezvládní smlouvy o stavbě nových reaktorů v Dukovanech. Směřují k ní práce na ministerstvu průmyslu, posvěcení vlády, tlak z Hradu či snaha českých jaderných průmyslových veteránů stavět reaktory právě s Rosatomem. A nová ministryně průmyslu Nováková jede po stejné koleji jako její předchůdci bez ochoty přehodit výhybku.

Celé je to důsledek lenosti zodpovědných politiků uvažovat o transformaci naší elektroenergetiky, ekonomických zájmů jaderného průmyslu, roky práce vymývání mozků hesly o "dostavbách", špatných obnovitelných zdrojích, "bezpečné a čisté" jaderné energetice, "sociálním kolapsu" na Třebíčsku, tvrzeními, že "nic jiného než jádro nemáme" apod. A přitom je to hloupost. Máme. Ale buď budeme rozvíjet moderní řešení, jak zajistit naše energetické potřeby a snižovat závislost nejen na Rusku anebo se necháme obalamutit, že to nejde a na dalších sto let předefinujeme naši energetickou budoucnost podle vzoru, který fungoval někdy v minulém století. Zatím ještě pořád změnu udělat můžeme.

Edvard Sequens

V OBSAHU TAKÉ NAJDETE

Květnaté pásy v Českých Budějovicích	str. 4-5
Příroda si umí pomoci sama, třeba i s obnovou lesa	str. 10-11
Evropu čekají nové rekordy ve větrné energetice, v ČR snad po roce 2021	str. 14-15

V Jivně se opět rozhoduje o údolí Rudolfovského potoka

Obec Jivno letos opět projednává svůj územní plán. Konkrétně jde o schválení jeho změny, která se týká především údolí Rudolfovského potoka. Nové projednávání je reakcí na zrušení některých částí územního plánu.

Místní obyvatelé a nevládní organizace považují za zásadní, aby na území přírodně a rekreačně cenného údolí nevznikla nová zástavba. Nechtějí také zvýšit na jediné zpevněné cestě v údolí zvýšení automobilové dopravy a mají připomínky k odkanalizování některých plánovaných staveb, aby nedocházelo k ohrožení podzemních či povrchových vod.

„Již v srpnu 2017 jsme předložili znalecké posudky a odborná vyjádření, která potvrzují cennost údolí Rudolfovského potoka, a jivenské zastupitelstvo je schválilo jako součást zadání. Naše letošní připomínky se opět týkaly především ploch určených k zástavbě v údolí, zejména ve významném krajinném prvku Rudolfovský lom. Přestože došlo k dílčím změnám, stále by podle návrhu obce bylo možné v údolí stavět,“ říká Jaroslav Valevský ml. ze spolku Náš domov.

Osud údolí Rudolfovského potoka ukazuje, jak důležitá je občanská angažovanost. Nebýt aktivity místních obyvatel a spolků, už by se v údolí dávno stavělo. Díky aktivním občanům byl navržen a registrován významný krajinný prvek Rudolfovský lom a krajský úřad zrušil některá kontroverzní ustanovení územního plánu obce Jivno. Místní se dokonce z velké části podíleli i na biologickém průzkumu údolí, který prokázal výskyt 38 chráněných a ohrožených druhů (což dnes již není konečné číslo). Podporu zachování údolí v současném stavu vyjádřila i řada okolních obcí a měst.

„Údolí Rudolfovského potoka zůstává v okolní intenzivně využívané krajině důležitým místem pro ochranu přírody, což bylo mimo jiné vyjádřeno i registrací čtyř významných krajinných prvků. Nejde přitom jen o chráněné a ohrožené druhy. V údolí nacházejí útočiště i dosud běžné druhy, které však z naší krajiny v poslední době mizejí,“ potvrzuje entomolog Jiří Řehounek z Cally, který se na biologickém průzkumu údolí také podílel.

„Snahy o ochranu údolí zatím nekončí. Projednávání změny jivenského územního plánu se proto budeme aktivně účastnit. Zavazuje nás k tomu i silná podpora veřejnosti nebo okolních obcí,“ uzavírá Zdeňka Sobišková ze spolku Náš domov.

Kromě Našeho domova a Cally uplatnilo připomínky k územnímu plánu Jivna také někteří občané Rudolfova. K nové zástavbě ve VKP Rudolfovský lom se postavil negativně také odbor životního prostředí českobudějovického magistrátu. Termín veřejného projednávání změny územního plánu dosud není znám.

Tisková zpráva Našeho domova a Cally

V údolí Rudolfovského potoka žije vzácný mlok skvrnitý

V údolí Rudolfovského potoka byl potvrzen výskyt mloka skvrnitého, který je v jižních Čechách extrémně vzácným druhem.

Již v minulosti se objevilo několik pozorování a dokonce i jedna fotografie mloka skvrnitého z údolí

Rudolfovského potoka. Odborníky byla však považována za nepravděpodobná, protože v jižních Čechách se mlok téměř nevyskytuje. Letos však mloka v údolí vyfotografovalo nezávisle na sobě několik občanů a dokonce bylo pořízeno i několik videozáznamů.

„Nález mloka v údolí Rudolfovského potoka můžeme považovat za unikátní. Jeho populace si zaslouží naši důslednou ochranu. Jakékoli zásahy v údolí musí být od nynížka posuzovány s ohledem na výskyt mloků,“ říká Jiří Řehounek z Cally.

Mlok skvrnitý je ocasatý obojživelník, který převážně obývá listnaté a smíšené lesy. K rozmnožování využívá pomalu tekoucí potoky, tůňe a studánky s čistou vodou. V České republice je řazen mezi silně ohrožené druhy.

„Jedna z letošních fotografií bohužel zobrazuje i mloka přejetého na cestě. Nejen z tohoto důvodu se zasazujeme o ponechání tohoto krásného území v současném stavu. Nová výstavba a s ní spojené zvýšení automobilové dopravy může mít negativní vliv jak na přírodu v údolí, tak i na jeho rekreační funkci,“ dodává Jaroslav Valevský ml. z rudolfovského spolku Náš domov.

Tisková zpráva Našeho domova a Cally (redakčně kráceno)

Geocaching ve službách ochrany přírody: Nová „keška“ v pískovně u Hroznějovic

Od roku 2015 umísťuje Calla ve spolupráci s Oldřichem Nedvědem z Přírodovědecké fakulty JU do vybraných pískoven v jižních Čechách tzv. cache (neboli „kešky“). Cílem tohoto ojedinělého projektu je zjistit, zda může geocaching prospět ochraně ohrožených rostlin a živočichů.

„Opuštěné pískovny poskytují útočiště druhům, které v dnešní krajině nenacházejí vhodná stanoviště. Často jde o druhy vázané na živinami chudá místa, jako jsou písčiny, suché trávníky, rašeliniště nebo drobné tůňe. Takové plochy však rychle zarůstají a ohrožené organismy z nich mizejí. Proto je ochránci přírody často uměle narušují, což stojí čas a peníze. Geocaching by mohl ukázat tato zajímavá místa lidem a zároveň zajistit téměř zadarmo potřebné narušování povrchu,“ vysvětluje Jiří Řehounek, který má projekt v Calle na starosti.

Letos byla v rámci projektu založena nová cache v pískovně Hroznějovice¹ na Českobudějovicku. Od počátku projektu existují cache v Pískovně Lžín² na

Soběslavsku a také minisérie pěti „kešek“ s názvem Borovanské pískovny³, jejíž součástí jsou Pískovna u Žemličky, jílovická Pískovna Na zastávce a Pískovna Třebeč. Z roku 2016 pak pochází aktivní cache v pískovně Spolí⁴ na Třeboňsku. Všechny pískovny s cachemi jsou pravidelně sledovány biology, zejména s ohledem na stav vegetace a pískomilné druhy hmyzu.

„Podle našich dosavadních zkušeností je nejlepší cache umísťovat na svahy a dobře zvažovat, odkud budou geocacheři chodit. Správně umístěná cache může na vhodném místě zajistit dlouhodobé narušování svahu a udržení vhodných podmínek pro pískomilné druhy. Zdá se proto, že by geocaching v ochraně vzácných stanovišť mohl najít své místo,“ shrnuje dosavadní zkušenosti Klára Řehouňková z pracovní skupiny Ekologie obnovy při katedře botaniky PŘF JU, která se podílí na sledování vegetace v okolí cachí.

Další informace o projektu naleznou zájemci na specializované webové stránce „Objevte svou pískovnu“ (www.calla.cz/objevtesvoupiskovnu/geocaching).

¹ https://www.geocaching.com/geocache/GC7WNT7_piskovna-hroznjovice

² https://www.geocaching.com/geocache/GC5WQ2C_piskovna-lzin

³ https://www.geocaching.com/geocache/GC5TQW3_borovanske-piskovny-cwg-smenarna

⁴ https://www.geocaching.com/geocache/GC6HRHT_piskovna-spoli?guid=f1ada9b7-ae5f-453c-8c3e-8297f6a50aa0

Tisková zpráva Cally

Květnaté pásy v Českých Budějovicích

Již druhým rokem zpestřují českobudějovický park Stromovka a univerzitní kampus tzv. květnaté pásy, za jejichž vznikem stojí pracovní skupina Ekologie obnovy při katedře botaniky Přírodovědecké fakulty JU.

„Jako květnaté pásy označujeme plochy oseté semínky dvouděložných rostlin, které mají vytvořit esteticky zajímavé enklávy a zároveň v městské či zemědělské krajině podpořit biodiverzitu. Směsi semenek neobsahují žádné trávy, kterých bývá obvykle ve městech dost,“ vysvětluje Lenka Šebelíková z pracovní skupiny Ekologie obnovy.

„Chtěli bychom veřejnosti ukázat, že městské trávníky nemusí být pouze sterilními, krátce střiženými plochami. I v městském prostředí může poměrně jednoduchým způsobem vzniknout kvetoucí enkláva lákající motýly, včely a další zajímavé živočichy,“ dodává Klára Řehouňková z pracovní skupiny Ekologie obnovy.

Předloni na podzim a vloni na jaře byly v Českých Budějovicích osety první květnaté pásy. Jde o vybrané plochy v parku Stromovka a v areálu Jihočeské univerzity a Biologického centra AV ČR.

Kromě podpory původních druhů kvetoucích rostlin a zlepšení estetického dojmu z městské zeleně by měly květnaté pásy pomoci také mnoha různým živočichům. Všechny plochy sledují kromě botaniků také entomologové z Cally a Entomologického ústavu AV ČR. Zaměřují se především na denní motýly a samotářské včely, kterým by květnaté pásy měly pomáhat nejvíce.

„Letošní sezóna byla na květnatých páslech mimořádně úspěšná. Při monitoringu bylo často nemožné zaregistrovat všechny přítomné zástupce hmyzu. Bzučící květnaté pásy ostře kontrastovaly s okolními krátce střiženými trávníky, které zůstávaly většinou téměř bez života,“ říká entomolog Jiří Řehounek z Cally.

Další inspiraci mohou zájemci čerpat např. na webové stránce Příroda ve městě (www.calla.cz/prirodavemeste), kterou nedávno vytvořila Calla a na jejímž obsahu se podíleli také odborníci z Přírodovědecké fakulty JU a Biologického centra AV ČR.

Tisková zpráva Cally a pracovní skupiny Ekologie obnovy

Příroda u silnice

V Ďáblíku už jsme vícekrát psali o chvályhodném trendu rezonujícím v řadě evropských zemí, kde se okraje liniových staveb, zejména pak násypy a zářezy, využívají k ochraně biodiverzity. Nutnou podmínkou pro takové využití je samozřejmě přítomnost vegetace, která co nejméně připomíná středně zanedbaný golfový trávník. Laicky řečeno: měla by být druhově co nejpestřejší a měla by bohatě kvést.

Existují v zásadě dva způsoby, jak dosáhnout „kvetoucích“ dálnic. Buď nedělat nic a nechat ozelenění silničních okrajů na přírodě (s výjimkou občasného posekání, pokud možno bez mulčování). Do toho se většinou stavitelům moc nechce, především kvůli stabilitě svahů, nicméně i v ČR najdeme zajímavé příklady kvetoucích strání kolem dálnic (např. na Lounsku).

Obava z ponechání přírodním procesům určitě odpadá na místech, kde dopravní stavba prochází skalním zářezem. I přesto se na našich dálnicích osévají (obvykle s pomocí tzv. hydroosevu) i skalní zářezy, naštěstí obvykle zbytečně. Holé plošky bez vegetace přitom vůbec nejsou na závadu, právě naopak. Vytvářejí totiž další stanoviště do mozaiky a lákají jiné druhy než zapojený trávník. Nabízí se i možnost využít v některých úsecích násypů a zářezů hrubý kamenný zához, jenž bude mít podobné vlastnosti jako skalní zářez, což řada živočichů ocení.

Druhou možností je namíchání květnaté směsi trav a bylin, které brzy stabilizují svah a zároveň se stanou základem pro bohaté společenstvo živých organismů. Směs by měla být složena z geograficky původních semínek regionálního původu a druhy musejí alespoň zhruba odpovídat i stanovišti, alespoň co se týče vlhkosti.

V ČR zatím naneštěstí nemáme mnoho příkladů dobré praxe pro druhý uvedený postup. V zemích, které jsou v ozeleňování silničních okrajů dále než my (např. v Německu), firmy produkují na státní zakázku regionálně původní květnaté směsi, a to nejen pro násypy a zářezy liniových staveb. U našich západních sousedů nás totiž mohou inspirovat i projekty květnatých pásů v zemědělské krajině nebo ozeleňování brownfieldů či stavebních pozemků ve městech. V České republice dlouhodobě existuje např. regionální květnatá směs pro obnovu luk v Bílých Karpatech, pro většinu našeho území je však obtížné zajistit regionalitu osiva.

Kdyby náš stát podpořil využívání regionálních květnatých směsí, a to nejen v okolí dopravních staveb,

mělo by to pozitivní dopady nejen na naši přírodu. V regionech by vznikly specializované firmy, které by produkovaly regionální semínka, což by podpořilo zaměstnanost ve venkovských oblastech. K produkci semínek by se daly využít i méně úrodné zemědělské plochy. Každý majitel zahrady (nebo obecní úřad) by si mohl pořídit u takové firmy kvetoucí trávník bez obav z toho, že k nám zavleče nějakého nepůvodního vetřelce, jimiž se řada komerčních směsí jen hemží.

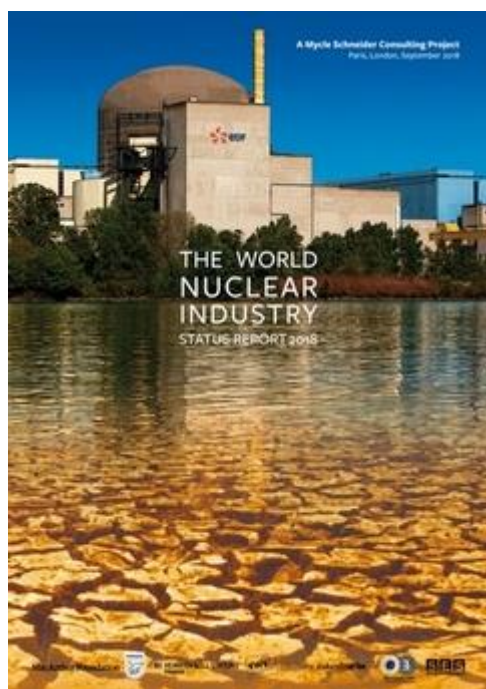
Překotný rozvoj naší dálniční sítě, ale i výstavba dalších liniových staveb (železnice, produktovody, elektrická vedení apod.) přímo volá po nějakém systémovém řešení. A přestože řada těchto staveb prochází i přírodně velice hodnotnými oblastmi, v jejich okolí se využívají travní směsi, které mají k původnosti (natož regionalitě) hodně, hodně daleko.

Golf se kolem dálnic hrát nedá. Tak proč nezkusíme jejich okolí nechat motýlům a včelám?

Jiří Řehounek

VYŠLO

Nová zpráva o stavu jaderného průmyslu – stagnace proti obnovitelnému rozmachu

Pravidelnou každoroční zprávu o stavu jaderné energetiky ve světě publikovali 4. září v Paříži energetičtí konzultanti Mycle Schneider a Antony Froggatt. V tomto článku přinášíme stručné shrnutí hlavních výsledků. Během příštích týdnů přiblížíme čtenářům vybrané pasáže podrobněji.

Mezi hlavní zjištění aktuální zprávy byly zahrnuty následující body:

- V roce 2017 bylo spuštěno pět nových jaderných reaktorů (čtyři v Číně a jeden v Pákistánu – postavený čínskou firmou), v první polovině roku 2018 pak dalších pět (tři v Číně a dva v Rusku). Trvale uzavřeny byly tři reaktory (po jednom v Německu, Švédsku a Jižní Koreji).
- Za období od ledna 2017 do poloviny roku 2018 navýšily jaderné elektrárny v globálním měřítku svůj instalovaný výkon o 7 GW. Pro srovnání – obnovitelných zdrojů došlo k navýšení o 157 GW jen během roku 2017.
- Počet provozovaných reaktorů meziročně stoupl o deset na 413, především v důsledku opětovného uvedení do provozu šesti dlouhodobě odstavených reaktorů v Japonsku. To je o 25 méně než v roce 2002, kdy počet reaktorů ve světě dosáhl historického maxima.
- V roce 2017 byla zahájena výstavba pěti jaderných reaktorů – dvou v Indii, po jednom v Jižní Koreji, Bangladéši a Číně (zde jde o pilotní projekt rychlého reaktoru). V první polovině roku 2018 byla zahájena výstavba dvou reaktorů, po jednom v Rusku a Turecku.
- Aktuálně je ve výstavbě 50 reaktorů (z toho 16 v Číně), o tři méně než před rokem a o 18 méně než v roce 2013. Minimálně dvě třetiny rozestavěných reaktorů mají zpoždění oproti harmonogramu výstavby. V sedmi z patnácti zemí, které reaktory stavějí, jsou ve skluzu všechny projekty. Dva reaktory ve slovenských Mochovcích jsou na seznamu rozestavěných déle než třicet let.
- Do poloviny letošního roku bylo v procesu vyřazení z provozu 115 reaktorů, což je zhruba 70 % ze 173 reaktorů, které jsou trvale zavřené. Vyřazování z provozu zahrnuje odstranění paliva a demontáž

reaktoru a stavby. Plně vyřazeno z provozu tímto způsobem je jen devatenáct reaktorů, z nich třináct v USA, pět v Německu a jeden v Japonsku. A pouze deset jich bylo zcela demontováno.

- Podíl jaderné energetiky na globální výrobě elektřiny zůstává šestý rok v řadě stabilní, na úrovni pouhých 11 %.
- Tři ze čtyř nejsilnějších světových ekonomik – Čína, Japonsko a Německo – vyrábějí větší množství elektřiny z nových obnovitelných zdrojů (a to bez započítání produkce vodních elektráren) než z jádra. Totéž platí i o Brazílii, Mexiku, Španělsku, Velké Británii, Holandsku nebo Indii.

Kompletní zpráva je dostupná ke stažení na adrese:

<https://www.worldnuclearreport.org/IMG/pdf/20170912wnisr2017-en-lr.pdf>

Karel Polanecký pro Temelín.cz

Bude výběr lokalit pro úložiště postaven na datech získaných v rozporu se zákonem?

Městský soud v Praze zrušil rozhodnutí ministra životního prostředí, kterým bylo stanoveno průzkumné území pro hlubinné úložiště vysoko radioaktivních odpadů v lokalitě Čertovka na pomezí Plzeňského a Ústeckého kraje. Jde již o pátý úspěch obcí a spolků, když jiné senáty téhož soudu zrušily platnost

průzkumných území v lokalitách Březový potok v Pošumaví, Horka a Kraví hora na Vysočině a Magdaléna na Táborsku. Jediná žaloba týkající se průzkumného území Čihadlo na Jindřichohradecku neuspěla, ale obce i spolky se vůči rozsudku odvolaly. V případě poslední lokality Hrádek na Jihlavsku její obyvatelé na verdikt soudu zatím čekají. Celkem žaloby proti rozhodnutí ministra životního prostředí podalo 18 obcí a 6 spolků.

Hlavním důvodem, pro který se soud rozhodl zrušit průzkumné území na lokalitě Čertovka je, že Ministerstvo životního prostředí nezohlednilo veřejný zájem obyvatel vybraných obcí, navíc v případě Lubence podložený jednoznačným výsledkem místního referenda.

V letošním roce má dojít ke snížení počtu zvažovaných lokalit z devíti (v minulých letech k původním sedmi v tichosti přibýly další dvě poblíž jaderných elektráren Temelín a Dukovany) na čtyři. Pro tento výběr lokalit ale Správa úložišť radioaktivních odpadů hodlá použít výsledky geologických prací, které byly získány na průzkumných územích, jejichž platnost zrušil soud. To citelně zpochybňuje právní korektnost celého výběru.

Jiří Chaloupecký, starosta obce Lubenec řekl: „Úspěchem u soudu jsme potěšeni. Způsob, jakým o naší budoucnosti rozhodují státní úřady, je totiž nehorázný a proto požadujeme přijetí zákona o zapojení obcí do výběru úložiště.“

Jitka Kantová, jednatelka spolku Za záchranu kostela sv. Jiljí řekla: „Jsme nadšeni, že rozsudek uznal naše námítky. Do dnešní doby stát s námi jednal jen arogantně a z pozice síly. Při tak velké stavbě, která na mnoho let ovlivní život obyvatel je zapotřebí důkladné přípravy již v počátku. Úředníci, pověřeni touto stavbou, pracují amatérsky a nezodpovědně.“

Petr Nohava, mluvčí Platformy proti hlubinnému úložišti řekl: „Řečeno sportovním žargonem je skóre obce versus stát 5:1 pro státní instituce pořádnou ostudou. Je zřejmé, že postup státu je chybný a je nejvyšší čas jej změnit. Bez jasně daných pravidel a férového procesu problematiku jaderného odpadu řešit nelze.“

Tisková zpráva Platformy proti hlubinnému úložišti

Kandidáti do Senátu na Plzeňsku slibují pomoc obcím proti úložišti

Naprostá většina kandidátek a kandidátů v senátních volbách ve volebním obvodu č. 8 – Rokycany, pod který spadá i jižní část lokality vytipované pro hlubinné úložiště vysoce radioaktivních odpadů Čertovka, je přesvědčena, že o takto zásadní stavbě by měli rozhodovat především obyvatelé těchto obcí. Zároveň všichni, kteří odpověděli na položené otázky Platformy proti hlubinnému úložišti, slíbili, že budou aktivně prosazovat takovou změnu zákonů, jež dotčeným obcím zajistí možnost stavbu odmítnout. Většině z nich se pak nelíbí, že by úložiště mohlo být vybudováno na severu Plzeňského kraje.

Všichni kandidáti a kandidátky do Senátu ve volebním obvodu č. 8 obdrželi v dostatečném předstihu tyto konkrétní otázky:

Jaký je Váš názor na možnost vybudovat hlubinné úložiště vyhořelého jaderného paliva a dalších vysoceaktivních odpadů na severu Plzeňského kraje?

Souhlasíte s tezí, že o zásadních stavbách měnících na řadu generací život obcí by měli mít právo spolurozhodovat především jejich občané?

Budete v případné roli senátorky aktivně prosazovat takovou změnu zákonů, které dotčeným obcím zajistí možnost stavbu odmítnout?

Kompletní odpovědi Lucie Groene (ANO), Zdeňka Hesse (Piráti), Zdeňka Chýnovského (KSČM), Pavla Karpíška (ODS), Davida Redla (SPD) a Martina Uhlíře (TOP09+LES) najdete zde: <http://www.platformaprotiulozisti.cz/cs/aktuality/pruzkum-postoju-kandidatek-a-kandidatu-v-senatnich-volbach-ve-volebnim-obvodu-c-8-rokycany.html>.

Odpovědi se nepodařilo získat od Michala Drábíka (Moravská a Slezská Pirátská strana) a současná senátorka Milada Emmerová (ČSSD) odmítla na konkrétní položené otázky odpovědět.

Petr Nohava, mluvčí Platformy proti hlubinnému úložišti řekl: „Starostové získávají ve většině kandidátů do Senátu na severním Plzeňsku podporu ve snaze o posílení zákonných práv dotčených obcí a jejich občanů. Jsme rádi, že vnímají obavy z vybudování hlubinného úložiště proti vůli lidí, pod jejichž domovy by jaderný odpad měl skončit.“

Z tiskové zprávy Platformy proti hlubinnému úložišti

MALÝ OPRAVNÍK BIOLOGICKÝCH OMYLŮ

Zákaz micinek

V mediální bouři po zátahu na nelegální obchodníky s tygřími produkty se roztrhl pytel s návrhy, jak takovým případům do budoucna zabránit. Osobně vítám snahu o upřesnění pravidel při chovu velkých šelem a zlepšení jejich životních podmínek v zajetí. Když se však tématu chopí čeští politici, je třeba se mít na pozoru.

Tak třeba novořečený ministr zemědělství Miroslav Toman navrhl v novinách rovnou „zákaz chovu

kočkovitých šelem mimo zoologické zahrady“. Takové opatření by však mělo jeden, patrně nezamýšlený dopad – úplný zákaz chovu domácích koček od venkovských stodol až po domácí gauče. Pomyslel pan ministr na škody, které po takové revoluční změně způsobí přemnožení hlodavci na polích a v sýpkách?

Miroslav Toman to tak jistě nemyslel a snad mu ten návrh nějaký úředník ještě upravil do přijatelnější podoby. Příště by se však měl raději vyjadřovat k věcem, kterým rozumí. Nebo si alespoň nechat poradit.

Jiří Řehounek

Premiér dal za pravdu MŽP a občanům - razantní zvýšení podílu výsadby listnáčů a jedle ve vyhlášce je nutné

Premiér Andrej Babiš odpovídá na dopisy, které mu k nevyhovujícímu návrhu vyhlášky zákona o lesích zasílají lidé z celé republiky. V oficiální odpovědi premiér ohledně připomínek Ministerstva životního prostředí napsal: „V současné situaci s velkoplošným rozpadem lesů na celém území ČR jsou naprosto nezbytným předpokladem k tomu, aby se v budoucnosti tato situace neopakovala a aby bylo zajištěno trvalé poskytování ekosystémových funkcí a služeb lesů pro společnost.“ A dává tak MŽP i lidem za pravdu.

Připomínky MŽP jsou klíčové pro naplnění zadání a významu vyhlášky, která má mimo jiné stanovit minimální podíl listnáčů a jedle při výsadbách ke zvýšení odolnosti lesů. To je zásadní zejména na stanovištích ve středních polohách a pahorkatinách, jež celkem představují více než polovinu všech českých lesů. Vzhledem k vysokému zastoupení smrku, který zde nemá vhodné podmínky k životu, jsou tato stanoviště zároveň nejohroženější, jak dokládá rozpad smrkových monokultur na severní Moravě a letos už i na Třebíčsku, v okolí Jihlavy a na mnoha dalších místech kraje Vysočina i dalších šesti krajů.

Dle návrhu MŽP by na tato stanoviště bylo nadále možné průměrně sázet až 41,6 % smrku, což Hnutí DUHA považuje za stále ještě rizikové. Ovšem návrh Ministerstva zemědělství by umožnil plošnou výsadbu průměrně až 66,1 % smrku. Zatímco výsadba porostů, v nichž smrk není dominantní, zabraňuje nevladatelně rychlému šíření kůrovce, při dvoutřetinovém zastoupení smrku by se nadále budoucí smrkové porosty plošně rozpadaly.

Na premiéra Andreje Babiše, i ministra Miroslava Tomana (MZe) a Richarda Brabce (MŽP) se obrátilo svým připojením k výzvě Zachraňme lesy dosud více jak 17 600 lidí.

„Premiér dal za pravdu tisícům lidí, kteří apelují na Ministerstvo zemědělství, že pokud nepřijme připomínky Ministerstva životního prostředí k lesní vyhlášce, potká české lesy plošný rozpad i v budoucnu. Bezpečný podíl smrku je maximálně o deset procent vyšší, než je jeho přirozené zastoupení. Ve středních polohách by například smrk přirozeně rostl velmi omezeně jen ve studených údolích, na podmáčených a jiných specifických stanovištích,“ uvedl Jan Skalík z Hnutí DUHA.

Tisková zpráva Hnutí DUHA (redakčně kráceno)

Příroda si umí pomoci sama, třeba i s obnovou lesa

Biomonitoring vybraných ploch na území NP Šumava, z nichž většina je ponechána samovolnému vývoji, začal před deseti lety. Už zhruba v polovině projektu bylo jasné, že jeho výsledky otřesou zažitými předsudky o tom, že když člověk nepomůže lesu, ve kterém odumřela většina dospělých stromů, sám se neobnoví a zůstane tu po něm jen vyschlá poušť. V roce 2018, kdy se první kolo biomonitoringu chýlí ke konci, se průběžné výsledky jen potvrzují.

Všech 1111 trvalých biomonitoračních ploch má kruhový půdorys o velikosti 500 m² a nachází se jak v místech bývalých 1. zón, které byly vytýčeny a vyhlášeny v roce 1995, tak v bezzásahových zónách, které vznikly po roce 2007.

„Na jednom hektaru bezzásahové plochy roste v průměru 6352 kusů mladých stromků. Nedaleko hradu Kunžvart jsme napočítali nevyšší hustotu zmlazení, a sice 106 760 ks na hektar. Velmi vysoké hustoty zmlazení, vyšší než 80 000 jedinců na hektar, jsme zjistili také na plochách nedaleko Skelné u Prášil nebo v Novém Údolí. Na druhou stranu byly do biomonitoringu zahrnuty i plochy, kde rostly jen jednotky malých stromků. Nejnižší hustoty zmlazení nebo místa bez zmlazení se nachází nejčastěji na primárním bezlesí - například v potočních nivách nebo na rašeliništích. Plocha, na které přirozené zmlazení stromů chybí, má jen 4,5 %,“ doplňuje referentka biomonitoringu Pavla Čížková.

Nejvíce zmlazující se dřevinou je smrk. Jeho zmlazení má z celkového počtu podíl 78,5 %. Druhou nejvíce zmlazující se dřevinou je buk s 9,7 % a následují ostatní dřeviny jako jeřáb ptačí (4,3 %), bříza (2,6 %), javor klen (1,7 %), jedle (0,7 %).

Zajímavostí je, že dosud nepozorujeme změnu v druhové skladbě dospělého lesa a přirozené obnovy. Podíl smrku ve vzrostlém lese je téměř shodný s podílem smrku ve zmlazení. *„Přitom smrk, který by měl být na oteplení a sucho citlivější, zatím spíše jen posiluje svoji pozici. Správa Národního parku jej už od roku 2013 ani nesází,“* doplnil Hubený.

„Jaká je struktura zmlazení, vždy záleží na typu stanoviště, ale že smrk na Šumavě opět dominuje, není žádné překvapení. Vždyť existují výzkumy, které se zabývaly vývojem dřevinné skladby prakticky až tisíce let zpátky a ty potvrzují, že tomu tak bylo vždy a je evidentní, že nám příroda ukazuje, že zde se zatím nic měnit nebude. Kdo by očekával výskyt teplomilných dřevin, bude zklamaný,“ vysvětluje Pavla Čížková.

Zajímavý je i vliv zvěře na zmlazení. Z výsledků biomonitoringu vyplývá, že zvěř určitým způsobem poškozuje mladé stromky, které přirozeně tvoří součást jejich potravy. Nejčastěji se jedná o okus terminálního vrcholu a bočních větví. Největší podíl poškození byl zaznamenán u javoru kleny a jeřábu, 71 % resp. 63 % stromků bylo poškozeno okusem. Nejmenší podíl poškozených stromků je u smrku - jen 6 %. Ale i když evidujeme tato poškození, u listnatých stromů nejsou tak rozsáhlá, aby vedla k jejich odumření.

Biomonitoring ale odpověděl i na řadu dalších, do této doby nezodpovězených, otázek. Například, kolik dospělých stromů dokáže přežít tak masivní řádění lýkožrouta smrkového, jakého jsme byli svědky například po roce 2007. Jak rychle rostou stromy nebo zda je

početnější umělá výsadba, kterou provedl člověk či přirozená obnova.

„Začnu od konce. Jednoznačně víc stromků roste ze semen svých předků. Stačí si porovnat dva údaje, tedy průměr přirozené obnovy - 6352 ks/ha a průměrný počet umělé výsadby v běžných hospodářských lesích, který dosahuje minimálně 3000 stromků na hektaru plochy,“ vysvětluje referentka biomonitoringu Jitka Zenáhlíková. *„Co se týče rychlosti růstu, mezi stromem, který vysázel člověk a který roste v dané ploše od semene, není rozdíl. Záleží opět na podmínkách, ve kterých stromy rostou. Ročně mohou stromy vyrůst třeba jen o jeden centimetr, ale také o více než půl metru,“* dodává.

Na mnoha plochách jsme měřili i přeživší dospělé stromy, tedy stromy s průměrem kmene nad 30 cm. V tomto směru je přítom jasně rozpoznatelný vliv boje člověka s kůrovcem.

„Zatímco na pasekách po těžbě nezbyde ani jeden živý dospělý strom, v územích s ponechanými polomy zůstalo v průměru 20 živých dospělých stromů na jeden hektar lesa a v místech, kudy prošla kůrovcová gradace, zůstalo na živu v průměru 5 až 8 dospělých stromů. Většina obnovy byla přítomna v porostech ještě před jejich odumřením, i tak jsou přeživší stromy zdrojem semen pro další obnovu lesa. Vzniká věkově i prostorově různorodý les,“ říká Jitka Zenáhlíková.

Důležitým údajem ve výsledcích biomonitoringu je také zásoba tlejícího dřeva. Mrtvé dřevo v průměru pokrývá 458 m² na hektaru plochy a jeho průměrná zásoba je 84 m³/ha. Nejvíce ležícího mrtvého dřeva je v polomech a na plochách, kde se stromové patro rozpadlo po žíru lýkožrouta smrkového. Tlející dřevo má nezastupitelnou úlohu v mnoha ohledech. Například pro růst nové generace lesa, kdy na tlejících kmenech roste nová generace lesa, nebo poskytují ochranu dalším semenáčkům v blízkosti. Důležité je také z pohledu živin, které zůstanou v místě a také zvyšují druhovou rozmanitost.

„Tlející dřevo obsazují desítky druhů hub, hmyzu, ale je důležité například pro některé druhy ptáků. Navíc, ležící odumřelé dřevo zadržuje srážkovou vodu, která by jinak odtekla. Průměrně asi 55 ležících kmenů na hektar způsobuje změnu vegetace, a to tak, že na rozdíl od širšího okolí, se v těsné blízkosti kmene vyskytují rašeliníky - efekt fixace povrchové vody je zde tedy dlouhodobý. U dalších 40 ležících kmenů na hektar jsme zaznamenali změnu vegetace na kontaktu kmenu s půdou ve prospěch stínomilných lesních druhů (ploník, bika lesní, plavuň pučivá, štavel kyselý apod.) Více než polovina ležících kmenů tedy přímo ovlivňuje vegetaci ve svém těsném okolí a více než třetina takto ležících kmenů evidentně působí jako retenční prvek, tj. v kontaktu překážky s půdou jsou vytvořeny drobné druhotné mokřadní ekosystémy doprovázené rašeliníkem,“ popisuje Pavel Hubený. *„A právě biomonitoring nám ukázal, že na 2/3 ploch můžeme najít nejen jednotlivé, ale i rozsáhlé porosty rašeliníku. Takže žádná poušť!“*

Další kolo biomonitoringu se rozběhne již v roce 2019, kdy se stálé biomonitorační plochy přeměří znovu. První dílčí výsledky tak budou známé už na začátku roku 2020.

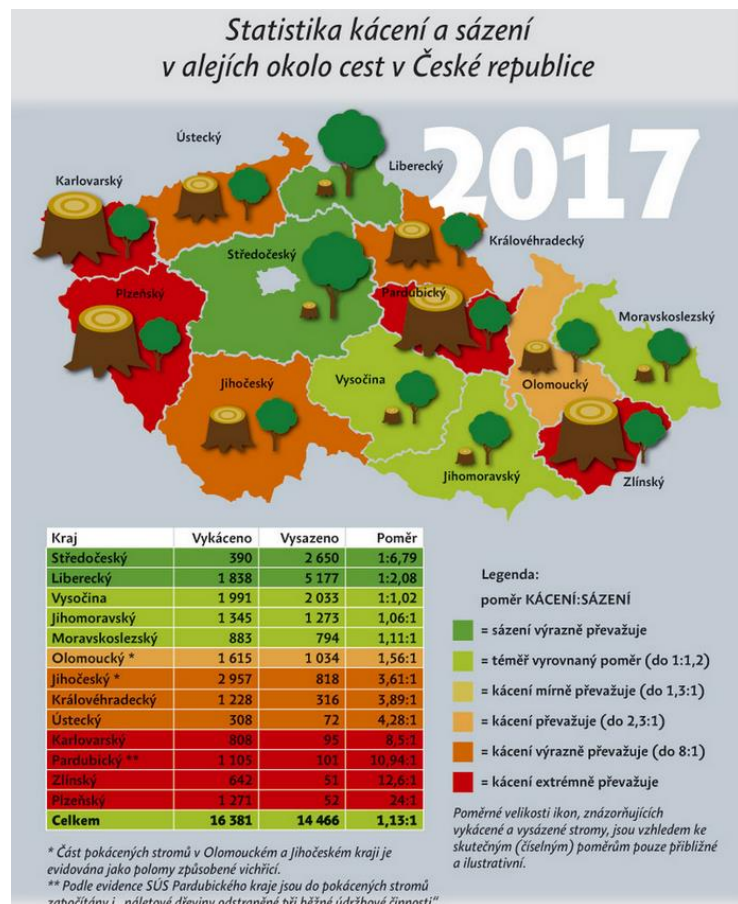
Tisková zpráva Správy NP Šumava

Stromy u silnic vloni na mnoha místech opět mizely

Krajské správy silnic v České republice vloni za pokácené stromy vysázely téměř stejné množství nových stromků. Vyplývá to ze statistik, které každoročně sestavuje Arnika. Oproti předchozím letem se však nejedná o obrát k lepšímu. V osmi krajích výrazně převažovalo kácení a 71 % mladých stromků bylo vysázeno jinde než u silnic, kde se kácelo. Nejlépe je na tom Středočeský kraj, kde za každý vykácený strom silničáři vysadili 7 nových opět podél silnic. Na opačném konci žebříčku je Plzeňský kraj s jediným vysazeným stromem za 24 poražených. Z české krajiny i nadále mizí levná a účinná ochrana před extrémními teplotami a suchem i naše historické dědictví.

Správci komunikací v loňském roce pokáceli zhruba 16 tisíc stromů a vysadili 14,5 tisíce. Po dlouhé době se jedná o téměř vyrovnaný stav. Podle údajů krajských správ údržby silnic se nejvíce sázelo

ve Středočeském (2650 vysazeno, 390 vykáceno), Libereckém kraji (5177 vysazeno, 1838 vykáceno) a na Vysočině (2033 vysazeno, 1991 vykáceno). Nejvíce stromů zmizelo v Plzeňském (52 vysazeno, 1271 vykáceno), Zlínském (51 vysazeno, 641 vykáceno) a Pardubickém kraji (101 vysazeno, 1105 vykáceno). Od roku 2003 stále vede kácení. Ubylo 233 tisíc a vysazeno bylo jen 145 tisíc stromů, což odpovídá 2 vysazeným stromům za 3 pokácené.

„Vláda přijala plán adaptace na změnu klimatu, ve kterém systematickou výsadbu kolem silnic požaduje. Už od loňského roku jsme očekávali obrát k lepšímu, avšak většina regionů se stromů naopak zbavuje. Stromy přitom pomáhají chladit vzduch a zadržovat vodu, což bychom během letošního sucha a nekončících veder potřebovali jako sůl,“ říká Marcela Klemensová z Arniky, vedoucí kampaně Zachraňme stromy.

Správně vysazované a udržované stromy podél silnic jednoznačně zmírňují důsledky extrémních výkyvů počasí. Chrání vozovky i okolní krajinu před horkem, během přívalových dešťů zpevňují zem a zadržují vodu, v zimě chrání před silnými větrnými porывy a sněhovými jazyky. Silničáři přitom v roce 2017 vysadili 71 % stromů jinde než v místě kácení. Z 5 177 sazenic v Libereckém kraji se loni pouze 41 stromků vrátilo k silnicím. Naopak silničáři ve středních Čechách vysadili celkem 2650 stromů a všechny podél silnic.

Sázení stromů podél cest nadále komplikují hlavně vlastnické vztahy. Vhodné pozemky vlastní většinou soukromníci, kteří náhradní výsadbu často nepovolují. **Pomohla by změna zákona**, která umožní správcům silnic pozemky vykupovat.

„Vláda slíbila, že koncem letošního roku budou mít silničáři návod, jak dále sázet a pečovat nejen o stromy podél silnic a železnic, aby chránily před negativními dopady změny klimatu. Věříme, že návod pomůže k návratu stromům podél cest, kam patří,“ uzavírá mluvčí Arniky Jiří Kaňa.

Tisková zpráva Arniky

Zážitková turistika na Josefovských loukách

Když přicházíte do ptačího parku, tak zcela samozřejmě očekáváte, že uvidíte ptáky. Což se nám letos v srpnu na Josefovských loukách opravdu stalo. Po loukách pochodovali čápi bílí, v mokřinách se krčily bekasiny a důstojně kráčeli vodouši bahenní a kropenatí, nad námi poletovali pochopové a mladí tuhýci vyhlíželi kořist z vyvýšených keřů a stromů. Ve výčtu ptačích druhů už pokračovat nebudu, ale bylo jich za dopoledne přes třicet.

Co nás ale uhodilo do očí hned u vstupu na Josefovské louky, bylo množství tekoucí i stojaté vody, které nás obklopovalo. A hned potom svěží zeřeň Josefovských luk, ostře kontrastující s polabskou krajinou, kterou jsme viděli z vlaku a autobusu po celou cestu do Jaroměře. Zatímco v srpnovém Polabí

převažovala žlutá a hnědá, louky, keře i stromy v ptačím parku se zelenaly, kam oko dohlédlo. Nakonec i pro zaníceného biologa se může stát největším zážitkem z návštěvy ptačího parku, když se v srpnovém suchu brodí vodou na loukách, místy po kotníky, ale mnohde i po kolena.

V takové chvíli si teprve naplno uvědomíte, jaký význam mají v krajině mokřady. Ať už se jedná o mokřady přirozené nebo o důmyslná díla našich předků, což je případ Josefovských luk. Ptačí park ukazuje, jak zařídit, aby voda z krajiny nemizela, ale zůstávala v ní. Novodobí bojovníci se suchem, kterých se v poslední

době (obzvláště v české politice) vynořily celé houfy, by měli na Josefovské louky jezdit na exkurze. Zout lakýrky a alespoň chvíli se bosky brodit vodou.

Jiří Řehounek

Češi se přidávají k petici za záchranu Hambašského lesa

České ekologické organizace se přidávají k mezinárodní kampani za záchranu Hambašského lesa v Německu, kterému hrozí vykácení kvůli těžbě uhlí. Greenpeace ČR dnes s podporou Hnutí DUHA a iniciativy Limity jsme my spouští českou verzi mezinárodní petice na www.hambach.cz. Jen v Německu během necelých dvou týdnů podepsalo výzvu vládě k zastavení plánů na destrukci Hambašského lesa přes 750 tisíc lidí, nyní se přidávají desítky tisíc lidí z dalších států Evropské unie. České podpisy doručí ekologičtí aktivisté německému velvyslanci.

Hambašský les starý 12 000 let stojí v cestě expanze německého uhelného průmyslu. Energetický uhelný gigant RWE většinu lesa vlastní a chce ho vykácet, aby se na jeho místě rozšířil největší povrchový důl v Evropě. Les v současné době brání nejen ekologičtí aktivisté, kteří v lese žili posledních šest let v domcích v korunách stromů, ale i místní lidé a německá veřejnost. Poté, co les začala vyklízet policie, podpora pro jeho záchranu neustále narůstá, zatímco akcie RWE klesají.

Již 4. října odpoledne od 16,30 se před německou ambasádou v Praze sejdou lidé na demonstraci [“Nahlas pro Hambach”](#). Na místě budou mít bubny a další hudební nástroje, aby vyjádřili nahlas svůj nesouhlas s kácením lesa v Hambachu. Na velvyslanectví budou zítra probíhat oslavy výročí znovusjednocení země, tzv. Dne německé jednoty. Ekologičtí aktivisté z ČR při té příležitosti požadují, aby němečtí politici stejně jako tehdy znovu vyslyšeli přání lidí a sjednotili se ve snaze utlumit co nejrychleji zdejší těžbu uhlí a zachránit Hambašský les. Jednu demonstraci již před ambasádou dříve uspořádaly iniciativy Limity jsme my a Kolektiv 115 v okamžiku, kdy policie začala vyklízet protestní vesnice v srdci lesa.

V sobotu 6. října se u Hambašského lesa uskuteční [velká demonstrace](#), na níž se chystají i Češi. Několik demonstrací zde již proběhlo, tento týden se blokády zúčastnilo až 20 tisíc lidí z okolí dolu i ze vzdálených koutů Německa a dalších evropských států.

Jan Rovenský z Greenpeace ČR, který byl několikrát přímo v Hambachu, účastnil se i blokády: „Evropský uhelný průmysl se touto akcí střelil do nohy, ne-li rovnou do hlavy. V německé společnosti se mezi lidmi vzedmula tak obrovská vlna solidarity a na kancléřku Merkelovou je vyvíjen takový tlak, že by precedent Hambašského lesa mohl urychlit konec spalování uhlí v rámci celé Evropy. Sjednocení Německa

byla jedna z nejdůležitějších a nejlepších věcí mé generace. Je to skvělá příležitost udělat kroky k záchraně generací budoucích.”

Lucie Páchová z iniciativy Limity jsme my dodává: „Je absurdní, že německá vláda současně řeší, kdy ukončí těžbu a spalování uhlí, a zároveň nechává společnost RWE, aby pokračovala v devastaci Země i přírodního bohatství. Podporujeme naše kamarády a kamarádky, kteří každý den brání zbytky hambašského pralesa, a staví se tak za záchranu celé planety.“

Jiří Koželouh, programový ředitel Hnutí DUHA, řekl: „Německá Energiewende je skvělý a odvážný plán, jak od základů změnit energetiku velkého průmyslového státu. Německu se daří rozvíjet čisté obnovitelné zdroje. O to víc bije do očí souběžná neschopnost vlády odstartovat rychlé odstoupení Německa od uhlí. Vrcholem je aktuální dění, kdy německá vláda asistuje společnosti RWE ve snaze pokácet cenný les a rozšířit těžbu uhlí. Podobně jako český stát klesá cestu společnosti ČEZ k rozšíření těžby na velkolomu Bílina na Teplicku. Přitom zprávy vědců hovoří jasně, většina zásob fosilních paliv musí zůstat v zemi, jinak se dočkáme drtivých dopadů změny klimatu.“

Tisková zpráva Greenpeace, Hnutí DUHA a Limity jsme my

Evropu čekají nové rekordy ve větrné energetice, v ČR snad po roce 2021

Průměrným tempem 17 tisíc megawattů ročně by měly v Evropě přibývat nové větrné elektrárny během příštích pěti let. V roce 2019 by měl být opět pokořen evropský rekord v objemu nových instalací. Většina nových elektráren bude stále ještě přibývat na souši (a nikoliv v moři). Předpovídá to [čerstvá analýza od WindEurope](#), evropské větrné asociace.

V Česku - pokud vůbec - vznikne během příštích dvou let jen několik kusů větrných elektráren, které získaly nárok na finanční podporu za ne zcela rovných podmínek v minulosti. Nové větrné elektrárny totiž v ČR již od roku 2014 nemají, jako jediný obnovitelný zdroj energie (OZE), nárok na žádnou finanční podporu a navíc jsou zatíženy velmi složitými povolovacími procesy.

Nastartování nového rozvoje může v Česku přinést novela zákona o podporovaných zdrojích energie, kterou připravuje Ministerstvo průmyslu a obchodu. Ta by měla vymezit rámec dalšího rozvoje OZE platný od roku 2021 (včetně legislativních podmínek, zjednodušení povolovacích procesů a zavedení finančních podpor, pokud bude nutná). Hodně ale záleží na

výsledné podobě novely a neméně na tom, jak budou rozvoj čistých, domácích a, v porovnání s jinými zdroji, násobně levnějších obnovitelných zdrojů budoucí vlády otevřeně veřejně podporovat.

WindEurope ve své analýze dále očekává, že (větrné elektrárny v Evropě):

- během následujících 5 let naroste jejich instalovaný výkon o přibližně 87 tisíc megawattů (MW), z toho přes 70 tisíc MW na souši a (jen) 16,5 tisíce MW na moři,
- v roce 2022 bude celkový instalovaný výkon činit 258 tisíc MW. Pro srovnání: celkový instalovaný výkon elektráren v EU v roce 2017 (v tisících MW): plynové 188; uhelné: 148; velké vodní: 137 a jaderné 118.
o výkon uhelných a jaderných elektráren poslední dekády klesal, což je očekáváno i v budoucnosti. Naopak výkon plynových a vodních elektráren oproti roku 2005 narostl.
- Německo stále zůstane zemí s největším výkonem větrných elektráren (73 tisíc MW v roce 2022). Následováno Španělskem (30 tisíc MW) a Velkou Británií (26 tisíc MW). Nejrychlejší rozvoj je očekáván ve Švédsku a ve Španělsku, dále také v zemích Beneluxu, Norsku, (Turecku) a ve Francii. V poslední uvedené aktuálně rozvoj větrných turbín - i přes velmi ambiciózní plány - naráží na překážku pomalých povolovacích procesů.
- Bude se dále zvyšovat nominální výkon jedné větrné elektrárny. Novým standardem se stanou elektrárny s výkonem 4 MW a víc (pro pevninu) a 8 MW a víc (pro moře). Pro srovnání: v Česku se v posledních letech stavěly elektrárny s výkonem o třetinu či čtvrtinu menším (2,5 až 3 MW). Větší nominální výkon v praxi znamená, že jedna elektrárna vyrobí víc elektřiny. Pro ještě víc elektřiny z větru tedy stačí menší počet elektráren.

Štěpán Chalupa, předseda Komory obnovitelných zdrojů energie, řekl: „Sektor čisté energetiky, který v Česku naše Komora zastupuje, velmi netrpělivě čeká na novelu zákona, která by měla růst obnovitelné energetiky znovu nastartovat i tady. Velmi oceňujeme, že stát chystá nové podmínky s předstihem, takže podnikatelé nebo komunity, které budou mít rozvoj OZE zajistit, se na to můžou dopředu připravit.“

Michal Janeček, předseda České společnosti pro větrnou energii, řekl: „V okolních státech se každoročně staví zhruba tolik větrných elektráren, kolik jich v Česku vzniklo za 10 let. Důvodem samozřejmě není, že by v Česku nefoukalo nebo tu byly dražší elektrárny než v Rakousku, Polsku, Bavorsku a Sasku. Důvodem je neexistující podpora státu a to nejen finanční.“

Tisková zpráva Komory obnovitelných zdrojů energie

ZAOSTŘENO ENVIROSKOPEM

Vybrali jsme pro vás ze 400 různých tipů na výlety po Jihočeském kraji, které všechny najdete v databázi Envirooskop na webu www.envirooskop.cz. Jeho zpracovatelem je jihočeská Krajská síť environmentálních center KRASEC.

Filipovy kameny a ponorný potok (lat: 49.0872, lon: 15.2777)

Objevte místo, kde se prý v dávných dobách usadil drak, kde se ke svým rituálům scházivali naši předkové a které stále oplývá nebývalým kouzlem.

Filipovy kameny s ponorným potokem najdete v lese za obcí Horní Radíkov. Kromě zajímavých poskládaných kamenů a skal tu v jarních a letních měsících můžete nasbírat planě rostoucí bylinky jako mateřídoušku či třezalku nebo borůvky a lesní jahody. Podle legend se ve zdejším starém lese u pramenů potoka před dávnými časy usadil drak. Pod jeho tělem protékal, zurčel a zpíval potok, z jehož pramenů a prastarých rituálů čerpal drak svou sílu. A voda roznášela tuto sílu do okolí. Lidé však časem na význam rituálů zapomněli, svatyně se rozpadla a drak trpící nedostatkem energie usnul. Jeho ostnatý hřbet porostl mech a kapradí, lesk šupin zmatněl v šed' kamenů a dračí srdce přestalo bít.

V obci Radíkov, nad kterou se lokalita nachází, se můžete příjemně vykoupat v rybnících pod obcí. Nedaleko Radíkova se nachází obec Český Rudolec s ruinou zámku (tzv. Malá Hluboká) a místním pivovarem nebo oblíbený výletní cíl - rozhledna Svatého Jakuba.

Časová náročnost: 1,5 hodiny

Povaha terénu: Silnice, polní cesta, lesní cesta, pěšina.

Dostupnost: Filipovy kameny leží u Horního Radíkova a dá se tam dojít pouze pěšky. Místo se nachází kilometr od obce Horní Radíkov na

Graselově stezce, která tvoří okruh kolem Českého Rudolce. Autobusová zastávka je v obci Radíkov (spoj Český Rudolec – Dolní Bolíkov), do Horního Radíkova je možné dojet i autem.

Odkaz na lokalitu na stránce Enviroskopu najdete zde: <http://www.enviroskop.cz/#lokalita:filipovy-kameny-a-ponorny-potok>

Vybrali pro vás Romana Panská a Edvard Sequens

POZVÁNKY NA AKCE

Calla – Sdružení pro záchranu prostředí zve na besedu

Bahňáci – ptačí světoběžníci v jižních Čechách

**s ornitologem a fotografem
Vojtěchem Kubelkou**

V jihočeské krajině rybníků, polí, luk, ale i lesů můžeme zastihnout zástupce jedinečné ptačí skupiny – bahňáky. Znáte nebeského kozlíka, kulíka, břehouše či kolihu? Víte, kolik u nás žije čejek či sluk, kde hnízdí, čím se živí, co je ohrožuje a jak je chránit? Přijďte se to dozvědět.

4. října od 18 hodin

v Kulturním klubu Horká vana, Česká ul. 7 v Českých Budějovicích

Akce se koná v rámci Dnů s Krascem za finanční podpory jihočeské Krajské sítě environmentálních center KRASEC a Magistrátu města České Budějovice.

Zelené středy

Calla vás srdečně zve na besedu

Sysly si neslyšíme, ale vypouštíme je

s Ing. Markétou Jariabkovou (ZOO Hluboká)

Sysel dávno není „polním škůdcem“, ale kriticky ohroženým druhem.

Jak probíhá záchranný program v ČR a chov syslů v zajetí?

Kde se můžeme se sysly potkat v přírodě a kde se vypouštějí?

Ve středu 17. října 2018

od 18:00 hodin

v klubu Horká vana, Česká ul. 7, České Budějovice

Více informací:

Calla – Sdružení pro záchranu prostředí, Fráni Šrámka 35, České Budějovice

tel.: 384 971 930, calla@calla.cz, <http://www.calla.cz>

Tento projekt je spolufinancován Statutárním městem České Budějovice. Finančně podpořeno Jihočeským krajem v rámci dotačního programu.

Calla Vás srdečně zve na přírodovědnou vycházku

„Za rákosním ptactvem k Velkému Vávrovskému rybníku“

S ornitologem **Petrem Veselým** (PřF JU) a entomologem **Jiřím Řehounkem** (Calla)

Přírodovědná vycházka bude zaměřená především na odchyt, určování a kroužkování ptáků. Vycházka potrvá zhruba dvě hodiny, trasa bude sjízdná pro dětské kočárky. Zájemci mohou následně pokračovat na Vrbenské rybníky na vycházku ČSO v rámci Festivalu ptactva.

Sobota 7. 10. 2018 od 8:30 hod

Sraz účastníků na zastávce českobudějovické MHD Máj – Milady Horákové (spoj č. 21).
Vyčkáme příjezdu autobusu v 8:31.

Calla Vás srdečně zve na přírodovědnou vycházku

„Za houbami do zámeckého parku Hluboká“

S mykologem **Jiřím Součkem** (Mykologický klub Jihočeského muzea) a entomologem **Jiřím Řehounkem** (Calla)

Sobota 20. 10. 2018 od 8:30 hod

Sraz účastníků na autobusové zastávce Hluboká nad Vltavou, pod kostelem
(příjezd autobusu od Českých Budějovic v 8:29).

Více informací k vycházkám: Calla – Sdružení pro záchranu prostředí, Fráni Šrámka 35, České Budějovice, tel.: 605 066 898, RehounekJ@seznam.cz, <http://www.calla.cz>

Podrobnosti, pozvánky a další program přírodovědných vycházek s Callou najdete na webu:
http://calla.cz/index.php?path=o_prirody&php=vychazky.php

Tento projekt je spolufinancován Statutárním městem České Budějovice prostřednictvím sítě Krasec.

Magistrát hlavního města Prahy a Calla si Vás dovoluují pozvat na seminář

PŘÍRODĚ BLÍZKÁ PÉČE O MĚSTSKOU ZELEŇ

**Seminář o moderních trendech v ochraně biodiverzity měst a jejich
blízkého okolí**

Čtvrtek 18. 10. 2018, 9:30

**Magistrát hl. m. Prahy – Nová radnice, Mariánské náměstí 2/2
Praha 1,
Velká zasedací síň (1. patro)**

péče o městské trávníky • tůně • písečné duny • staré stromy • broukoviště
podpora opylovačů • butterfly gardening • květnaté pásy • ovocné sady • městská pastva
dobré nápady ze světa

**Lektoři: Lukáš Čížek (BC AV ČR & PŘF JU), Miloslav Jirků (BC AV ČR & Česká krajina), Jiří
Rom (Magistrát hlavního města Prahy), Jiří Řehounek (Calla), Klára Řehounková (PŘF JU)**

Seminář je pro účastníky zdarma, není třeba se na něj přihlašovat.

Organizátoři hradí jen drobné občerstvení. Během semináře bude zařazena hodinová pauza na oběd.

Kontakty pro seminář:

Lubor Smejtek, Magistrát hlavního města Prahy, Odbor ochrany prostředí, Oddělení ochrany přírody
a krajiny, tel.: +420 236 004 235, e-mail: lubor.smejtek@praha.eu

Jiří Řehounek, Calla – Sdružení pro záchranu prostředí, tel.: 605 066 898, e-mail:
RehounekJ@seznam.cz

Botanické exkurze PŘF JU a jihočeské pobočky ČBS

Kolem Kájova

sobota 6. 10. – Z Kájova směrem na Červený Dvůr nebo Chvalšiny a okrajem Blanského lesa zpátky na vlak (do Kájova nebo Krumlova). Odjezd vlakem v 8:13 (v Kájově v 9:12), návrat dle počasí a nálady, nejspíše vlakem v 16:51 nebo 18:50 z Kájova. Buřty a lupu s sebou. - Vede Jan Šuspa Lepš.

Za mokřadními a lesními rostlinami do Svatotomášské hornatiny

neděle 7. 10. – Trasa: Lipno n. VI. – pravý břeh Lipna – Nové Domky – Medvědí hora – Lipno n. VI. Odjezd vlakem z Č. Budějovic v 8:08 do zastávky Lipno n. VI. (tam sraz po příjezdu vlaku v 9:45). Návrat vlakem z Lipna v 16:14 (příjezd do ČB v 17:51). Svačinu a terénní obuv s sebou. – Vedou Martin a Petr Lepší.

Kolem Hradců

sobota 13. 10. – Sraz na železniční zastávce Vrábče v 8:30 po příjezdu vlaku od Č. Budějovic (odjezd z ČB v 8:13 směr Č. Krumlov a Nové Údolí, společnost). Odtud údolím Dehtářského potoka kolem Hradců a dále přes Kaliště asi do Mokrého. Návrat autobusem MHD v 16:05 nebo 18:08. – Vedou Milan Štech a Táša Štechová.

Luna a Kozí Hrádek

sobota 20. 10. – Odjezd expresem v 8:55 do Tábora (9:39), přestup na MHD č. 11 s odjezdem v 9:56 z autobusového nádraží do zastávky Sezimovo Ústí, Kosovít (10:09). Navštívíme PP Luna a zříceninu Kozí Hrádek, zpět přes Turovecký les do Sez. Ústí nebo Plané. Příjezd do Č. B. v 17:22 nebo 17:58. – Vede Petr Koutecký.

Ke státním hranicím na jižní Třeboňsko

sobota 3. 11. – Exkurze do lesů, rašelinišť a mokřadů v okolí státních hranice s Rakouskem v okolí Halámek a Krabonoše. Odjezd auty v 8:00 od katedry botaniky v ČB. Je nutné se dopředu přihlásit na email: libor.ekrt@gmail.com do 2. 11. do 18 hodin. – Vedou Libor Ekrt a Pavel Kúr.

Bryologická exkurze do údolí Stropnice

sobota 10. 11. – Odjezd autobusem v 8:00 směr Trhové Sviny do Vráže. Odtud přes PP Zámek ke Stropnici a do Borovan, z Borovan podle situace 15:30, 16:56 nebo 17:30 – Vede Jan Kučera.

Kolem hlubokých rybníků

neděle 18. 11. – Odjezd vlakem v 9:05, příjezd Hluboká v 9:12. Poté kolem dvora Vondrov, zámku Ohrada a rybníků, přes Bavorovice na MHD do Č.Vrbného. – Vede Karel Prach.

Exkurze se konají za každého počasí. Aktuální informace je možno získat na <http://botanika.prf.jcu.cz>, na Facebooku (<http://www.facebook.com/pages/Katedra-botaniky-P%C5%99F-JU/424484454306472>) nebo u Milana Štecha, tel. 387772373, mobil 724149053 nebo email stech@prf.jcu.cz

Pozvání na 44. ročník mezinárodního filmového festivalu EKOFILM

11. - 13. října 2018 v Brně

Od 11. do 13. října bude Brno plné diskuzí, filmů, besed výstav i workshopů, které nabídnou několik pohledů na letošní – letos nebývale aktuální téma – Voda v krajině.

Přehlídka 25 soutěžních filmů proběhne v brněnském univerzitním kině Scala a v Otevřené zahradě Nadace Partnerství a najdete mezi nimi i filmy z exotické Ghany nebo Indie.

Festival otevře ve středu večerní koncert skupiny Mydy Rabycad na Moravském náměstí. Ve středu také nevynechte zejména úvodní otevírací besedu festivalu s názvem Voda v krajině na Fakultě sociálních studií Masarykovy univerzity. Prezident festivalu Ladislav Miko si do ní pozval ministra Richarda Brabce, hydrologa Bohumíra Jánského, zemědělce Daniela Pitka a další výrazné osobnosti současné environmentální scény, které mají k tématu co říct.

Minout by Vás neměla další páteční diskuze v Otevřené zahradě – tentokrát s letošními laureáty Ceny Josefa Vavrouška Robinem Böhnischem a Ludvíkem Kuncem a dvěma čerstvými držiteli ceny Ekopublika.

Celé tři dny také můžete navštívit přehlídku zajímavých ekotechnologií na brněnském náměstí Svobody, kde jsou v EKODÓMu na programu i besedy s některými letošními porotci festivalu – českou dokumentaristkou Olgou Špátovou, izraelskou producentkou Yael Perlov nebo polským fotografem Maciejem Duczyńským.

Program a vše potřebné zde: www.ekofilm.cz .

Zpravodaj **Ďáblík** pro své členy a přátele vydává:

Calla – Sdružení pro záchranu prostředí

Naše adresa: Fráni Šrámka 35, 370 01 České Budějovice

Telefony: 384 971 930, 387 311 381 • **Fax:** 384 971 939

E-mail: calla@calla.cz • **Internet:** <http://www.calla.cz> • Calla je také na Facebooku

Naše konto: 3202800544 / 0600 GE Money Bank, pob. České Budějovice

IČO: 62536761

Uzávěrka dalšího čísla je do 20. října 2018. Články posílejte na edvard.sequens@calla.cz.

Databázi odběratelů spravuje Romana Panská. Chcete-li se přihlásit k pravidelnému odběru **Ďáblíka**, pište na calla@calla.cz. **Nechcete-li naopak dostávat tento zpravodaj, napište nám a my Vás vymažeme z adresáře.**

Všechna starší čísla občasníku **Ďáblík** najdete na webových stránkách Cally.

Líbil se Vám Ďáblík? Pomozte nám s jeho šířením!

Pošlete ho svým přátelům s nabídkou na pravidelný odběr do e-mailové schránky.

Můžete nám také přispět na vydávání.

Použijte číslo účtu 3202800544 / 0600 a variabilní symbol: 111.

Děkujeme!